

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS HÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 12 kor. | Negyed évre — — — 3 kor.
 Fél évre — — — 6 " | Egyes szám ára — — — 24 fill.
 Nyilttér soronként 1 kor.

Lapfőadó és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Felhívás.

A m. kir. belügyminiszter ur gyermekvédelmi telepek létesítése tárgyában rendeletet adott ki, mely rendelet megoldást contemplál arra nézve, hogy az állami gyermekmenhelyek mai zsufoaltságát megszüntesse és a menhelyeket a jövőre nézve képesekké tegye annak a nagy gyermektömegnek befogadására, amely a háboru okozta változott viszonyok folytán a gyermekmenhelyekbe utalandó lesz.

Eddig is gyakorlatban volt, hogy az állami gyermekmenhelyekbe utalt gyermekek többsége nem intézetekben, hanem u. n. telepeken lettek elhelyezve. Telepnek tekintettek minden olyan községet, melyben gyermeket célszerűen elhelyezni lehet, melyben a gyermek fejlődése biztosítva volt. Célszerűnek látszott eddig is több apró telepet létesíteni, mint egyes községekben sok gyermeket felhalmozni. A kisebb telep mellett szólt az a körülmény, hogy a gyermekek könnyebben voltak családokba befeljeszthetők és az iskolák eddigi keretein belül beiskoláztathatók.

A belügyminiszteri rendelet kiemeli, hogy főleg oly családok szólítandók fel gyermekek befogadására, melyek vagyonosabbak, nehogy a mai nehéz megélhetési viszonyok között s fizetendő csekély gondozási díj akadályt képezzen. Gondozási díjak a következők:

1 éves anya nélkül 14 K, 1 éves anyával 18 K, 1—2 éves 10 K, 2—7 éves korban 8 K, 7—12 éves korban 10 K, 12 éven felül ingyentartás.

Az eddigi tapasztalat azt bizonyítja, hogy a népet nem a gyermektartási díj, hanem a gyermekek iránti szeretet birta reá gyermekek elvállalására. Ez a szeretet tette lehetővé a nagyszámú gyermekek elhelyezését és nem a csekély tartásdíj. Eddig is mindenki, aki gyermekmenhelyből gyermeket kért, a lelkére kötötték, hogy minden egyes gyermek a nemzeti vagyonhoz tartozik és csak az vegyen ki gyermeket, kinek erre a gyermekre akár szive szerint, akár családi és foglalkozási viszonyai szerint valóban szüksége van. Eddig is sokan azért vállaltak gyermeket a gyermekmenhelyből, mert saját gyermekük nem volt vagy aki volt az meghalt, tehát maga a gyermek, mint gyermek kellett a házhoz, hogy legyen kit szeressenek. A másik része a gondozóknak azért vállalt gyermeket, hogy azt felnevelhesse, a saját foglalkozásának, iparának, földmivetésének gyakorlására alkalmassá tegye és sok esztendei nevelésének ilyformán hasznát lássa. A gyermek nemzeti értéke még ma fokozottabb. A mai háborus viszonyok a régi szempontokat még különösebben aktuálisá teszik. Ma, mikor oly sok ember esett el a csatatéren, oly sok gyermek pusztult el itthon, még fokozottabb lesz a vágy a családokban szereteteiknek megrikult sorait egy-egy idegen gyermek befogadásával pótolni. Ma, mikor oly sok munkáskéz pusztult el, sok családnak főleg a kezük munkájával megélő iparos és földmives családoknak elsőrangú érdeke az, elveszett családtagok helyett ujjakat

szerezni, különben nem lesz kivel a földet megművelni, nem lesz kivel az ipart fellendíteni.

Azok a gyermekek, kiket ma a gyermekmenhelyek felvesznek, nagyobb része a háboru árvái, a háboru szegényei, tehát a családok hadiárvákat, hadiszegényeket fognak kapni. A gyermekmenhelyek ma már ott állnak, hogy újabb felvételekre alig képesek.

Feladatunk ezen visszás állapoton gyorsan segíteni.

Felkérem tehát azon családokat, melyek ilyen gyermekeket gondozásba óhajtanak venni, ezt nekem a legrövidebb időn belül bejelenteni. A bejelentésnek magában kell foglalnia azt is, hogy milyen koru, milyen vallásu és milyen nemű gyermeket óhajt a család gondozásba venni.

Szászváros, 1918. szeptember 13-án.

Andrae, polgármester.

Közigazgatási bizottság ülése.

F. hó 10-én tartotta vármegyénk közigazgatási bizottsága Pogány Béla főispán elnökelete alatt rendes havi ülését, melyen a választott tagok közül jelen voltak Ajtay Aladár dr., Barcsay Andor dr., Krizsko Bohus és Pogány Károly.

Az ülés Lázár Farkas terjedelmes alispáni jelentésével vette kezdetét. A közlélmelés köréből jelenti, hogy a lisztellátás az új gazdasági év kezdetén némileg javult, amennyiben a kormánybiztos aug. hó 15-től szept. hó 15-ig terjedő időre 50 waggon buzalisztet bocsátott rendelkezésre. Ez a mennyiség tetemesen nagyobb az eddigi havi kontingensnél, mégsem elegendő a közlélmelés zavartalan ellátására, mert a gabona bevásárlását felette korlátozó rendelet miatt a lakosság nem termelő része szükségletét ezuton nem tudja beszerezni és így szükségletének fedezéséről a hatóságnak kell gondoskodnia. Az ellátatlank száma ily módon annyira megnövekedett, hogy az említett mennyiség a szükséglet fedezésére egyáltalán nem elegendő. Sok nehézséget okoz az ipartelepeknek az ellátása. Az elmúlt gazdasági évben ugyanis szükségletüket az akkori rendelkezések értelmében módjukban volt beszerezni és ezt a legtöbb ipartelep meg is tette, úgy hogy a hatóságnak az elmúlt gazdasági évben az ipartelepekkel vajmi kevés gondja volt. A folyó évben azonban e telepek mind hatósági ellátásra szorulnak. Minthogy a törvényhatóság területén számtalan ilyen ipartelep van, elgondolható, hogy mily nehézségbe ütközik ezek muokásainak ellátása. Mindezeket a nehézségeket közlélmelési kormánybiztosnak felfejtette és különösen az ipartelepekre való tekintettel a havi lisztkontingens felemelését kérte.

Felette akadályozza a liszt pontos és rendszeres kiosztását az, hogy a kiutalt készletek leszállítása késedelmesen történik.

A megyei ellátás tekintetében lényeges ujj-

tás történt, amennyibeu Déva r. t. város a megyei ellátástól függetlenítve folyó hó 15-től kezdődőleg önálló ellátásban részesül.

Azt, hogy ez a városra nézve kedvező lesz-e vagy nem, még nem lehet megállapítani, az alispánt azonban ez a rendelkezés nagy mértékben tehermentesíti, mert Déva ellátása sok gondot és nehézséget okozott. A dévai és szászvárosi tisztviselői beszerzési csoportok szükségleteiket ugyancsak külön közvetlenül fogják megkapni. Ezzel szemben törvényhatósági ellátásban fognak a jövőben részesülni a kórházak, internátusok, zárdák stb.

Az éllemezési ügyek elintézése tekintetében is lényeges változás történt, amennyiben július hó 1-től kezdődőleg az éllemezési ügyeket külön ügyosztály végzi. Ez által az ügyek gyors és pontos elintézése van biztosítva. Az ügyosztályt ellenőrzése mellett Deésy János tb. II. főjegyző vezeti.

Cukor ellátás tekintetében az elmúlt hónapokban nagy nehézségek merültek fel. A kiutalt készleteket a gyár waggon hiány miatt nem tudta szállítani, úgy hogy két hónapon keresztül nem volt cukorkiosztás, éppen abban az időpontban, amikor a gyümölcs befozés ideje volt. Számtalan sürgetés és személyes közbenjárás folytán végre e hó elején megérkezett a szállitmány, azonban csak nyers alakban. A vérosi lakosság és az intelligens fogyasztók érdekében tiltakozott az ellen, hogy a teljes mennyiség nyers állapotban adassék ki, azonban eredménytelenül. Azt a választ kapta, hogy a szénhiányra való tekintettel most egypár hónapon keresztül mindentüvé nyers cukrot küldenek. Hadikávé ellátás rendes volt. Nagy nehézségbe ütközik a zsir, szalona, szappan és gyertya beszerzése. Személyesen is kérte, állandóan zaklatta a szükséglet kiutalását, de eredménytelenül, mert e cikkek a hadsereg ellátására szükségesek. Az elmúlt napokban végre rendelkezésre bocsátottak egy csekély mennyiségű szappant. Leszállítása és elosztása most van folyamatban.

Az elmúlt hónapokra kiutalt petróleumot már szétosztatva, folyó hóban 240 mm.-t utaltak ki. Leszállítása iránt intézkedett.

A gabonaátvételi bizottságok a kellő időben mindenütt megalakultak, megkezdették működésüket s azt jelenleg is folytatják.

A terméseredmény megállapítása, valamint a felesleg meghatározása és beszolgáltatása tárgyában közlélmelési miniszter ur julius hó 26-ára értekezletre hívta magához, melyen helyettesítésével Deésy János vm. tb. II. főjegyzőt bizta meg. E tárgyaláson, amelyen a főispán is résztvett, nem lehetett megállapodásra jutni, mert a közlélmelési miniszter a terméseredményt átlagosan katasztrális holdanként 4.5 mm.-ban állapította meg. Ez ellen úgy főispán, mint a kiküldött szakreferens tiltakoztak és kifejtették, hogy az átlagos termás legfeljebb 2.5 mm. holdanként. Mint-hogy az egymástól felette eltérő alapon meg-egyezés nem jöhetett létre, a közlélmelési miniszter úgy határozott, hogy a földmivetés-

ügyi miniszteriumból szakértő jöjjön ki, aki az alispán részéről kijelölt szakértő bevonásával próbacsépléseket végez, ennek alapján a terméseredmény átlagát pontosan megállapítja és e tárgyalásokat e megállapítások figyelembe vételével folytatja. A megállapítás ellenére a szakértőt az alispán értesítése nélkül küldötték ki, aki a próbacsépléseket állítólag elvégezte és a vármegye termésátlagát katasztrális holdanként 4.2 mm.-ban határozta meg. Ennek megtörténte után közlélemzési miniszter a folytatólagos tárgyalást aug. hó 12-ére tűzte ki.

E tárgyaláson a vármegye előadójának tiltakozása dacára a közlélemzési miniszter kimondotta, hogy a 4.2 mm.-ás átlagos termésveendő alapul és így a törvényhatóság összes buza és rozs termése 2540 waggont kell kitegyen. Ebből vetőmag céljaira visszatartható 640 waggon, termelők házi és gazdasági szükségletére 1250 waggon, a felesleg tehát 650 waggon, amelynek pontos beszolgáltatását elrendelte. Ebbe a mennyiségbe természetesen beszámítandó a Haditermék által eddig önkéntes felajánlások folytán átvett tételek, valamint azok a mennyiségek is, amelyeket a gabonaátvételi bizottságok az egyes termelők-nél feleslegként megállapítottak és a Haditerméknek átadtak.

Kijelentette a közlélemzési miniszter azt is, hogy amennyiben ezt a mennyiséget biztosítja az alispán, minden további rekvirálás alól mentesíti a vármegyét. E kérdést rendelkezés alapján a főszolgabírákkal és polgármesterekkel beható tárgyalás alá veszi és az eredményről annak idején jelentést tesz.

A földmivelésügyi miniszter a hadsereg takarmány szükségletét kivétel útján kívánta biztosítani. A vármegyére 2600 waggon szénát és 500 waggon alomszalmát vetett ki. Ez az eljárás eredményre nem vezetett, mire a miniszter országosan elrendelte a takarmánykészletek rekvirálását. Az eljárás ugyanaz, ami az elmúlt gazdasági évben volt. Okulva az alispán a múlt tapasztalatain, amelyek szerint tavaly a Takarmányforgalmi r.-t. bizománysainak tulkapásai nem egy termelőnek kárt okoztak, minden községre nézve külön-külön eljáró bizottságot alakított s akként rendelkezett, hogy a készletek lefoglalása csakis kijelölt tagok jelenlétében s közreműködésükkel foganatosítható. Sajnos, hogy a földmivelésügyi miniszter a rekvirálást kimondó rendeleteiben semmi intézkedést nem tett arra, hogy a takarmányhiányban szenvedő állattartók szükséglete miképen nyerjen kielégítést.

Ismeretlen helyről kiadott rendelettel elrendelték az orosz hadifoglyoknak hazaszállítás céljából való bevonását. Erről a bevonásról elsősorban is a vármegyei gazdasági munkabizottságnak, mint a hadifoglyok feletti mindennemű rendelkezésre hivatott szervnek kellene tudomással birnia, de ez mind a mai napig nem történt meg, s így esik meg az, hogy a vármegye gazdasági életét olyan mélyen érintő processus folyik, amiről az erre illetékes tényezőknek: a gazdasági munkabizottságnak s a vármegye alispánjának semmi nemű tudomása nincsen. A közigazgatási hatóságoknak, mint illetékes fórumoknak ezen káros mellőzése a hadifogoly ügyekben, egész rendszerré vált s talán a katonai hatóságok nem is tudják, hogy a hadifogoly ügy külön bizottságra van bízva s hogy a fogoly kérdés: gazdasági kérdés is.

Célszerűnek tartaná az alispán, ha a bizottság az ilyen eljárás felett tiltakozását fejezné ki s egyben kérdést intézne a földmivelésügyi miniszter urhoz, hogy a foglyoknak immár folyamatban levő bevonása minő alapon és milyen szempontok szerint történik?

Az alispáni jelentéshez Barcsay Andor dr. szólott hozzá. A hadifoglyok bevonása fölött a gazdasági érdekek érzékeny sérelme nélkül napirendre térni nem lehet. Nagyon különösnek tartja, hogy a megye gazdasági faktorának mellőzésével egyoldalú katonai intézkedés történt. Ez ellen haladéktalan és nyomatékos orvoslást kell keresni nemcsak a földmivelési, hanem a honvédelmi miniszterium A) osztályában is, ahol a mezőgazdák érdekei melegebb támogatásban részesülnek. Pogány Károly hasonló értelemben nyilatkozott. Megáll a gazdasági munka, ha nem gondoskodnak arról, hogy az elvont munkaerő helyébe megfelelő munkást kapjanak. A bizottság az indítványokat élénk helyesléssel teszi magáévá.

Petco Valér h. pénzügyigazgató havi jelentése szerint egyenes adóban 26.609, hadinyereségadóban 8784, hadmentességi díjban 4863, illetékekben 87.126, szeszdóiban 157.757 koronával több, jövedelmi adóban 3933, dohányban 42.528 koronával kevesebb folyt be, mint előző év hasonló hónapjában.

Benkő András tanfelügyelő jelenti, hogy a tanfelügyelői hivatal munkáját főleg a g. kel. és gör. kath. iskolák államosításával kapcsolatos teendők, a kisajátítandó iskolai ingatlanok telekkönyvi és kataszteri adatainak összegyűjtése és feldolgozása foglalta le. A lupényi polg. isk. államosítása megtörtént s működését meg is kezdte.

Apáthy Árpád dr. a tanfelügyelő jelentése után szövé teszi a déva-csángótelepi iskoláztatás fogyatékosait. A csángótelep iskoláztatási ügye a mai kor nemzeti kívánalmainak nem felel meg, sajnálattal állapítja meg, hogy a csángók irni-olvasni tudása a betelepítés óta hanyatlott. Az elemi iskola hatodik osztálya egyáltalán nincs benépesítve, sőt a harmadikon felül sem folyik rendszeres tanítás, aminek az új választójog szempontjából az a káros következménye lesz, hogy a csángók majd nem lehetnek választók. Az óvodát az épület gombás volta miatt nem lehet használni, alig jár oda gyerek. Kéri ennek a tartóhatatlan állapotnak erélyes szanálását.

Benkő András tanfelügyelő a főlészolásra részletesen válaszol. A tankerület vezetésének átvételekor a helyszínen szomorúan győződött meg arról, hogy a 2 ovonós óvoda épületének foglalkoztató termeit, az ovonői lakásokat a gomba teljes mértékben ellepte s ezekben a részekben a padozatot, ajtókat ablakokat már tönkretette. A játéktárgyakat akkor még elég épeknek találta.

Azonnal sörgös előterjesztést tett, hogy az épület javítási munkálataira államsegélyt engedélyezzenek s így elejét vegyék a további gombásodásnak. Előterjesztését többször is megsürgette, míg végre a miniszterium a műszaki megvizsgálás céljából bizottságot küldött ki. A bizottság lent járt, jegyzőkönyvet is vett fel, de a javításra nézve semmi sem történt, aminek okai a mai anyag- és munkahiányban keresendők.

Az óvodába járásra kétségtelenül elkedvetlenítőleg hat az épület elgombásodott volta, de oda fog törekedni, hogy az ovonők működése nagyobb vonzerőt gyakoroljon a telep lakosságára és a növendékekre is. Ha ezt nem érné el, a szükséges megtorlásokat is alkalmazni fogja, bár reméli, hogy erre nem kerül sor.

Az iskola tevékenységére ittműködése óta javítólag tudott hatni a háborús viszonyok között is. Az elmúlt évben 115 tanuló járt a telepen levő tantermekben s bár a csángók mezőgazdasággal foglalkoznak és az iskola a korlátolt oktatási csoportba volt sorozható,

mégis el lehet érni, hogy öt osztályt állítsanak fel. Igaz, hogy az ötödikben 4, a nyedikben pedig 12 növendék volt. Az osztályok felállításához évek kellene. A maga részéről is igen sajnálatosnak minősíti, hogy 1913. óta mindössze 5 növendék tette le a politikai jogokhoz juttató hatodik osztálybeli vizsgát. Ezek is a tanítóképzőintézet gyakorlóiskolájába jártak.

Rámutatott a tanfelügyelő arra a nagyon elszomorító jelenségre, hogy a 35 év óta telepített csángóknak csak egy kis része honosított. A nagy többség ma is osztrák állampolgár. Idegen állampolgárságuk miatt Bukoviába kellett katonai szolgálatra jelentkezniök s mint osztrák állampolgárokat az osztrák honvédség kiegészítésére használták fel. Ezeknek tehát nem lehet szavazati joguk s gyermekei sem lesznek szavazatók, hiába végzik el a 6. osztályt. Javasolja a tanfelügyelő, hogy iskolába járatásra a bizottság szigorúbb rendszabályokat léptessen életbe s a polgármestert jogosítsa fel, hogy a háborús viszonyok között is erélyesen járhasson el.

Barcsay Andor az állampolgárság kérdésére megjegyzi, hogy a régi telepesek megszereztek a magyar állampolgárságot, az új telepeknél ennek útján állta a háború.

A bizottság ezután elhatározta, hogy a csángótelepi óvoda épületének kijavítására a közoktatásügyi miniszterhez felterjesztést tesz, helyeslőleg vette tudomásul, hogy a tanfelügyelő a csángótelepi iskola benépesítése esetén helyettes tanerő alkalmazásával a harmadik tantermet is megnyitja. Fölkérte egyidejűleg a bizottság az alispánt, hogy a csángók honosításának gyors lefolytatása iránt intézkedjék.

Mahler Ignác műszaki tanácsos jelenti, hogy a kavicsszállítás tekintetében az elmúlt hónapban semmi intézkedés nem történt, aminek az lesz a következménye, hogy a kavicsstergetési munkálatok hátrányos késedelmet szenvednek. A közuti személyzet hadbavonulásán kívül nagy baj, hogy az itthoniak is tömegesen otthagyták a szolgálatot az élelmezési mizériák miatt. Kéri a bizottságot, gondoskodjék arról, hogy legalább a lisztjárandóságukat pontosan megkapják az utkarparók.

Pogány Károly igen fontos kérdésnek tartja az utkarparók ellátását. Kéri az alispánt, hogy a főszolgabírák útján tegyen erre nézve intézkedést.

Ajtay Aladár dr. a hátszeg-karánsebesi vonal menetrendjének megváltoztatása miatt emel szót. Ma az a helyzet, hogy a Hátszegbe be lehet jutni, onnan ki azonban nem. Ennek a változtatásnak sem forgalmi sem gazdasági szempontból nem lehet indokát találni. Az államvasut igen könnyen lehetővé tehetné, hogy a karánsebesi vonal legalább a déli időben Piski felé csatlakozást kapjon.

Apáthy Árpád és Pogány Károly főlészolásai után a bizottság elhatározza, hogy sürgőnyileg fordul a kereskedelmi miniszterhez és az aradi üzletvezetőséghez a kívánt kapcsolat létesítése iránt.

Ezután Meksó Alabár dr. vármegyei tisztifőorvos terjeszti elő havi jelentését, melyből megtudjuk, hogy a spanyoljárvány mulófélben van. Orvoshiány miatt még a kötelező himlőtoltások sok helyen nem hajthatók végre.

Ajtay Aladár dr. a megyei közoktatótanácsban tapasztalt bajokat hozza fel. Nincs kötőanyag, kötőszers. Az árnyékszékek telítve vannak s a pöcegödrök büze állandóan fertőzi a levegőt. Tüzelő fája sincs még a kórháznak. Ezeket a bajokat segíteni kell.

Az alispán és főorvos válasza után a bizottság ülése Ziegler Gyula törvh. főállatorvos jelentésével ért véget.

Városi ügyek.

A képviselőtestület közgyűlése.

Hosszu idő után az e hónap 17-én tartott közgyűlésnek meglehetősen hosszú napirendjén sok fontos tárgy szerepelt és a városatyák is meglehetősen érdeklődést mutattak.

Elnök **Andrae József** polgármester volt s érdemesebb határozatok a következők.

A villamosmű 1918. évi cséplési üzemeiről a számadást jóváhagyták, ellenben a villamosmű egész üzleti eredményéről szerkesztett 1916. és 1917. évi számadásokat szakértői megvizsgálás végett könyvszakértőknek adták ki azzal az utasítással, hogy egy hónap leforgása alatt jelentésüket megtegyék.

A városi tisztviselők az új nyugdíjszabályrendelet értelmében kötelesek azt a különbözetet, amely a régi szabályzat alapján már befizetett és az új szabályzat alapján kötelezett belépési díjak között van 24 hónap leforgása alatt befizetni. A tisztviselők most kérték, hogy tekintettel a nehéz megélhetési viszonyokra, ezt a tartozást, mely egyre-egyre eső néhány száz koronát teszen, engedje el nekik a város, azaz fizesse be értük a majorsági pénztár, mert ezt a mintegy 9000 K-át tevő az összeget a városi pénztár megérőltetés nélkül adhatja ki, ellenben az egyes tisztviselők szájuktól kellene azt elvonják. Képviselőtestület az elvet nézte, melyet nem szabad megsérteni, a kérés teljesítését megtagadta, de megengedte, hogy a tartozásokat ne 24, hanem 36 hónap alatt fizessék.

Baksay Endre rendőrkapitány kérésére a képviselőtestület átadta neki egy évre a Kaessféle házban megürült lakást a várostól élvezett lakbérilletménye mint bérösszeg fizetése ellenében.

Özv. **Trif Miklósné** nyugdíjügye különös érdeklődést keltett elvi jelentősége miatt. **Trif Miklós** határfelügyelő a régi nyugdíjszabályzat életbelépte alatt ment nyugállományba. Természetes, hogy nyugdíjjogosultságát ugyanazon szabályzatban megszabott mértékben fizetett járulékaival szerezte meg, amely szabályzatban megállapított mérték szerint nyugdíja is ki lett szabva. Özvegye azonban már az új szabályzat hatályban léte alatt került abba a helyzetbe, hogy özvegyi ellátást igényeljen. A tanács indítványozta, hogy ellátása az új szabályrendelet szerint állapíttassék meg. Az állandó választmány azonban úgy terjesztette elő, hogy, mert az özvegy nyugdíjjogosultságát a régi szabályzat értelmében teljesített kötelezettségekkel szerezte meg, ellátása is a régi szabályzat alapján legyen. A képviselőtestület, minthogy az új szabályzat nyomtatás miatt nem volt megtekinthető, egyelőre a régi szabályzat szerinti nyugdíjat utalványozta ki.

A városi alkalmazottak ruhabeszerzési segélyének folyósítása tárgyában a közgyűlés a kellő lépéseket megtette és azok részére, akik az államtól illet nem igényelhetnek, a majorsági pénztárból folyósított.

A vigalmi adóról szerkesztett és bemutatott szabályrendeletet véleményezés végett bizottságnak adták ki. Nem határoztak érdemben a városi 1914. és 1915. évi zárszámadások fölött sem, hanem azokat a napirendről azzal a rendelkezéssel vették le, hogy a jövő közgyűlésen mint első tárgy kerüljön a képviselőlet elé.

A városi alkalmazottak lejártó évi háborús segélyének elszámolása és a november 1-én kezdődő új segélyezési évre vonatkozó tervezet is most tárgyalta a közgyűlés.

A fatermelési költségek előirányzása mellett most állapították meg az eladásra kerülő

tűzifa egységárait. A tűzifa ölének ára a termelés helyén 100 K, illetőleg a kincstári farakodó helyen 80 K.

Az ugynevezett fertályrakatok ára 120 kor. Ezekhez a helybeli illetőségű házbirtokosoknak van igénye és szokásos sorsolás útján kerülnek kiosztásra.

A városon tapasztalható zsirhiány pótlása céljából felhatalmazta a közgyűlés a polgármestert, hogy a közfogyasztás részére sertéseket szerezzen be esetleg hizlaltasson is. Abból az alkalomból, hogy a közgyűlés most a tanács bejelentése alapján tudomásul vette, hogy a polgármesternek megszavazott 1900 K személyi pótlékot miután a törvényhatóság jóváhagyta a képviselőlet határozatát, a tanács kiutalta, **Szöllősy János dr.** szóvá tette, hogy eljöttnek látja az időt a többi városi alkalmazottak méltányos igényeinek hasonló kielégítésére. A képviselőtestület utasította a tanácsot, tegyen előterjesztést kellő kimutatókkal egy következő közgyűlésnek.

Andrae József polgármesternek egészségi tekintetben szükségessé vált szanatoriumi kezelés céljára 8 heti szabadságot engedélyeztek.

Helyszűke miatt nem emlékezhetünk meg több kisebb tárgyban hozott határozatról.

NAPI HIREK.

— **Személyi hír.** **Gróf Majláth G. Károly v. b. t. t.** Öngyméltósága folyó hó 28-án d. u. a Tövis felől érkező vonattal érkezik városunkba. Megérkezése után szentbeszédet mond, azután pedig 3—5 óráig a katonákat, 5—7 óráig a férfiakat és diákokat fogja gyóntatni. 29-én reggel 7—8 óráig a hölgyeket gyóntatja. 8 órakor főpásztori mise, utána bérmál. $\frac{1}{2}$ 11— $\frac{1}{2}$ 12 óráig magán kihallgatásokat fogad, ugyanekkor fognak megtörténni a tisztelgések is. Ezufon kéretnek az egyes hivatalok vezetői, hogy ha tiszteletüket óhajtják tenni kegyelmes főpásztorunknál, megelőző nap a róm. kath. lelkészi hivatalnál bejelenteni sziveskedjenek.

— **Áthelyezés.** A király nemes **Papházy Kornél**, 82-ik székely gy.-ezredbeli ezredes, aki a „Casinului“ ütközetben résztvéve a Lipót-renddel lett kitüntetve, a cs. és kir. 29. gy.-ezred pótzászlóaljához parancsnoki minőségben áthelyezte.

— **Kitüntetés.** **Pietsch Sándor** határrendőr-tanácsost, volt hátszegi főszolgabíró a király a **Ferencz József-rend** hadi disztiménes tisztikeresztjével tüntette ki. Vármegegyénk szülöttjének eme diszes kitüntetéséhez melegen gratulálunk.

— **Házasság.** **Dr. Pietsch Béla** hátszegi ügyvéd és földbirtokos f. hó 12-én vezette oltár elé **Csulay Erzsébetet**, **Csulay Lajos** vármegegyei főjegyző leányát.

— **Kitüntetés.** A király az 5-ik sz. honvédlovas pótütegénél szolgáló **Vásárhelyi Iván népf.** tizedest az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért a bronz vitézségi éremmel tüntette ki.

— **Az alsószilvási körjegyzői állás betöltése.** **Susman Péter** lemondásával megüresedett alsószilvási körjegyzői állásra egyhangulag **Oprea Miklós** alsónyiresfalvi körjegyzőt választották meg.

Fényképészeti műtermembe egy 3—4 gimnáziumot végzett ügyes fiút, valamint egy 3—4 polgárit végzett leányt tanulóul felveszek. Személyes vagy írásbeli ajánlkozások **Róna Jenő** fényképész címre Szászváros küldendők. 23 9—

— **Képkiallítás.** **Widmann Walter** festőművész-rajztanár, tart. honvédhadnagy, aki nemrég jött haza orosz fogságból, műveiből Szászvároson egy kis képkiallítást rendezett. A kiállított képek igazi művészi tehetségről tettek tanubizonyságot. Képeit a hangulat és színek ügyes alkalmazása jellemzik. A derék művész — aki **Widmann Frigyes** helybeli tekintélyes kereskedőnek a fia — tanulmányait Budapesten végezte. A háború mint a 23-ik honvéd gy.-ezred önkéntesét érte. Az 1914. évi kárpáti harcokban fagyott lábakkal, kezekkel betegen került haza. 1915. áprilisában újra a harctérre ment, ahol május havában orosz fogságba került. Uffa, **Caricin** és **Cerdinben** töltötte 3 évi fogságát, melynek szenvedéseit s kevés örömeit hűen osztotta meg bajtársaival. A fogságban buzgón festelgetett s a kiállított képek jórésze igazolják ezt. A csinos képkiallításnak számos látogatója volt.

Főorvos

Dr. Tinku Aurél

Fogorvosi és fogtechnikai rendelőintézet.

Rendel: d. e. 8—12. és d. u. 2—4.

Malom-utca 3. szám SZÁSZVÁROS. 17 11—

— **Elcserélt keménykalap.** **Bercsényi Sándor** tb. főszolgabíró keménykalapját f. hó 15-én vasárnap d. u. a „Centrál“ kávéházában valaki elcserélte. Ezuton kéri az illetőt, hogy a visszacserélést ugyanott a vendéglősnél eszközölje.

— **Hirdetmény.** Közhírré teszem, hogy a m. kir. miniszteriumnak 3546—1918. M. E. sz. rendelete értelmében, a hadigondozási (hadsegélyezési) célokra szánt adományok (gyűjtések) felhasználása az adományozók kívánságának szem előtt tartása mellett — az Országos Hadigondozó Hivatal által megállapítandó alapelvek szerint történik. A felhasználás felett a felügyeletet a kormány az Országos Hadigondozó Hivatal útján gyakorolja. Hadigondozási (hadsegélyezési) célokra szánt adományoknak (gyűjtésnek) kell tekinteni minden gyűjtött vagy megszavazott összeget, alapítványt, alapot, előadásokból vagy mulatságokból származó jövedelmet, halálesetre szóló juttatást, akár magán, akár nyilvános gyűjtésből származó összeget és értéket (követelést), amelynek egészben vagy részben az a rendeltetése, hogy ebből vagy ennek jövedelméből a hadirokkantak és családtagjaik, továbbá a hadiözvegyek, hadiárva (2000—1917. M. E. sz. rend. l. 2—4. §.), végül a bevonultak családtagjai segélyeztessenek vagy érdekükben valamely intézmény létesüljön. Fenti rendelet 3. §-ának értelmében mindenki, akinek hadigondozási (hadsegélyezési) célra szánt adomány rendelkezése alatt áll, köteles a rendelkezése alatt álló adományt a Hunyadvármegegyei alispán urnak haladéktalanul bejelenteni. (4. §.) A bejelentésben meg kell jelölni: a) az adományozó nevét, gyűjtésből származó összegek és értékek tekintetében pedig a gyűjtő nevét, követelések tekintetében az adós nevét, b) a meglévő pénzösszeget nem készpénz-adományoknak azok forgalmi értékét, még pedig a jelen rendelet kihirdetését megelőző időből származó adományok (gyűjtések) tekintetében a jelen rendelet kihirdetésének napján volt állapot szerint: c) az adomány (gyűjtés) célját, d) a rendelkezésre jogosult (hatóság, testület, intézet, egyesület vagy magán-személy) nevét és székhelyét (lakóhelyét) és ha a rendelkezésre jogosult, a pénzt vagy értéket nem maga kezeli (örzi) elhelyezésük módját és helyét. Szászváros, 1918. évi szept. hó 5-én. **Andrae**, polgármester.

— **A hátszegi ipar- és Kereskedelmi Bank tőkefelemelése.** Folyó hó 12-én tartotta meg m hátszegi „Ipar- és Kereskedelmi Bank R.-t.” rendkívüli közgyűlését Dr. Székely Dezső elnökle alatt, amelyen jelen voltak a többek között Muzsnay Béla polgármester, Fekete Károly főszolgabíró, Dr. Deák Lajos v. tisztifőügyész, Vásárhelyi Lőrinc ref. lelkész, Ábrahám József fűrészgári igazgató, Léb Adolf, Hirsch Ignác, Mendel Mór kereskedők és több részvényes. — Egyedüli tárgya volt a közgyűlésnek az alaptőke felemelésének bejelentése. A kiadott részvénynek jegyezve lettek, amelylyel az intézet alaptőkéje 5000.000 koronáról 6000.000 koronára emelte. Ezzel egyidejűleg az alapszabályok is módosítottak és egybe a részvények összevonattak 500 K névértékben, amellyel a részvények száma 6000-ról 1200 darabra csökkentek.

— **Pintér—Parlagi vendégjátéka.** Rendkívüli szórakozásban lesz része színházba járó közönségünknek október hó 3-án, ekkor tartja ugyanis egyetlen színházi estélyét Kolozsvár—brassói vendégzereplésével kapcsolatosan Pintér Imre a budapesti v. népszínház jeles művésze és kitűnő partnere Parlagi Kornélia neves soubrette-primadonna, a budapesti Király színház János vitéz versenyének győztese. Pintér Imrét főlegesen közönségünknek részletesebben bemutatnunk, aki nem hallotta volna hírét, mint Blaha Lujza partnere a Népszínház színpadjáról, bizonyosan ismerni fogja országos nevét grammfon-lemezkekről. Parlagi Kornélia gyönyörű hangjával vérbeli soubrette temperamentumával mindenütt egy csapásra hódítja meg a közönséget. A jeles kis gárda legutóbb Pozsony, Szeged, Arad és Fiume színházainak volt vendége, ahol nyolc napon keresztül rogyásig zsufolt házak tapsolták végig a kitűnő programot. A rendkívüli érdekesnek ígérkező est pompás és gazdag műsorára lesz alkalomunk még visszatérni.

— **Minden katonát felülvizsgálják.** A Külügy-Hadügy szept. 10.-i száma ezeket írja: Ismeretes, hogy a hadvezetőség elrendelte a katonai szolgálatot teljesítő egyének felülvizsgálását. Most jelent meg a honvédelmi miniszter rendelete arról, hogy a legénység felülvizsgálata négy csoportban történjék. Az elsőbe a fegyvernélküli hadiszolgálatra szemle utján bevonult népfelkelők tartoznak; a másodikba azok; akik még nem voltak népfelkelő bemutatón szemlén és úgy teljesítenek fegyvernélküli hadiszolgálatot; a harmadik csoportba a hadiszolgálati törvény alapján igénybevett különböző kategóriájú egyének; a negyedikbe pedig a tényleges szolgálatban állók, vagy üzemekben alkalmazott legénység. Ebbe a csoportba tartoznak a felmentettek is. A felülvizsgálati eljárás, amely a szolgálatképesség fokának újabb megállapítását célozza, az anyakönyvi állomány illetékessége alapján történik a honvéd, illetőleg a közös hadsereg felülvizsgáló bizottsága előtt.

— **Serét a vadászoknak.** A m. kir. földmivelési miniszter rendelete alapján a Heirich A. és fiai budapesti cég, Groszek Károly hátszegi, Mallász és Gritscher dévai és Erdős József vajdahunyadi kereskedőknek serétet küld, melyből vadászjegy vagy erdőtiszti, illetve altiszti eskübizonyítvány felmutatása mellett lehet vásárolni. Az eladási ár 460 K 100 klgr.-ként helyt az illető kereskedő telepén. Postán vagy vasuton szállítás esetén a tényleges és a kereskedőtől előlegezett fuvar-költségen kívül legfeljebb klgr.-ként 20 fillér csomagolási költség számítható fel. Szászváros, 1918. szept. 14. Andrae, polgármester.

Figyelmeztetés!

Tisztelettel felkérjük mindazon előfizetőinket, kiknek előfizetése jelen évnegyed megszűntével lejár, hogy azt postafordultával megújítani sziveskedjenek. Ha a lapot továbbra is jártni nem óhajtáná, kérjük ezen számot címünkre visszaküldeni. Hátralékos előfizetőinknek — tekintettel a nagy papirhiányra és drágaságra — lapot egyáltalán nem küldhetünk.

Hazafias tisztelettel:
a „Szászváros és Vidéke”
kiadóhivatala.

Hirdetmény.

A Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság 1918. aug. 18-ikán tartott rendkívüli közgyűlése az alaptőkének 25.000 K-ról 50.000 K-ra való felemelését határozta el olyképp, hogy minden egyes régi részvény után egy új részvény jegyezhető.

Az új részvények kibocsájtási ára 100 K. Az új részvények jegyzésének határideje 1918. október 5-ikéig tart és a jegyzés a Szászvárosi Takarékpénztár Rt. pénztáránál eszközölhető.

A részvényjegyzésnél a jegyzett részvény egész értéke, 60 fill. bélyegilleték és 1918. július 1-től a jegyzés idejéig számított 8% kamattal fizetendő.

A közgyűlés utasításának megfelelően e körülményt a t. részvényeseknek szives tudomására hozzuk avégből, hogy meglévő részvényeik alapján elővételi jogukkal élhessenek.

Az elővételi joggal ki nem váltott részvények az igazgatóság által megállapított magasabb áron kerülnek forgalomba.

Szászváros, 1918. szeptember 5.

Az igazgatóság.

Eladó zongora, Szászváros, Középutca 11. szám alatt.

Eladó egy vaskályha és egy vasüst, Gyár-utca 14. szám alatt. ⁵⁵₁₋₂

Eladó 54 darab „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.” részvény Antóny Sándornál.

Eladó Felső-Farkadin határában egy 100 kat. hold birtok, sik területen. Rajta istállóval. Cim megtudható e lap kiadóhivatalában. ⁴⁹₂₋₃

Haszonbérbe adatik Szászvároson, a Kishegyen levő Czernautzán Titusné-féle villa nagy kerttel, szőlővel együtt 6 évre, évi bérlet 5000 K és 20 szekér marha-trágya. Értekezhetni a villában. ⁵¹₂₋₃

Hirdetések jutányos árban — felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

China-vasbor

Elsőrangú minőségű vértképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítőszert. 00000 Ára 6 korona.

Kapható

DEMETER KORNÉL gyógyszerésznél
SZÁSZVÁROS

33

4-

Jó házból való fiu tanonc felvétetik Baumann Károly bórkereskedésébe. Koszt, szállás és jó bánásmód biztosítva. Ajánlkozni lehet Baumann Károly bórkereskedőnél, Szászváros. ⁵⁷₁₋₃

RÓNA JENŐ, Szászváros fényképészeti műterem (Vásár-utca.)

Tisztelettel értesitem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy

fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitelben nemcsak nappal, hanem este is (erre szolgáló villanyfényénél) felvételeket eszközölök. Kívánatra háznál is teljesíték felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölök. — Elvállalok mindennemű fényképnagyításokat. Raktáramban fényképészeti cikkek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra töreksem, hogy t. megrendelőim és vevőim teljes melegegedését mindenkor kiérdemeljem.

A n. é. közönség pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ, fényképész
Szászváros (Vásár-utca)

4 12—

Olcsó árak! Felvételek este is!

VULPE TIVADAR fakeskedése Szászváros.

Értesitem a nagyra becsült építkező vevőközönséget, hogy szászvárosi **faraktáramban**

a következő anyagokat tartom: Faragott és fűrészelt épületfenyőfát, deszkát, léceket, építő-meszet, hires zombolyai Bohm-féle és lugosi nagy- és kiscserepet. Megérkeztek még: a königsbergi, ujbányai prima piros quarztrahit

malomkövek minden méretben.

Gazdasági gépek:

egy- és kétsoros kukoricaültető- és kapálógépek, acélekék, szecskavágók.

Portlandi cement.

Felhívom becses figyelmét az építőközönségnek, hogy frissen faragott építőfenyőfát, gerendákat, szarufákat stb. direkt a székelyföldi fatelepemről, ugyszintén deszkát, cserepet, meszet, cementet, malomköveket és mezőgazdasági gépeket waggon tételekben vagy egyes építkezésekre vagy egyes darabokban is külön szállítok előnyös ár mellett, a kívánt állomásra. Bővebb felvilágosítást és részleges árajánlatot ad

VULPE TIVADAR fakeskedése

Szászváros, Országút 2/a. Telefon 30.
¹⁸³_{29—}

Schuleri Frigyes

Részvénytársaság * Szászváros.

Eladunk marosmenti, küüllömenti faj-, asztali-, pecsenyeborokat, továbbá rumot, likőröket, különböző édesített pálinkákat nagyban és kicsinyben. Szolid árak! :: Pontos és gyors kiszolgálás! :: Telefonszám 9.

Tisztelettel:

Schuleri Frigyes Részvénytársaság
Szászváros. ¹_{12—26}